

Mùa xuân đang hiện hữu

By Huệ Minh -

Hoa cỏ tươi đẹp khi mùa xuân đến

Hoa cỏ tươi đẹp khi mùa xuân đến

Từ thời tiết khô khan giá buốt ở mùa đông chuyển sang khí trời nắng ấm của mùa xuân, cây cối được đâm chồi nảy lộc ra hoa kết trái. Mỗi khi xuân về như báo hiệu cho chúng ta sự mới lạ, niềm vui và chứa đựng một cuộc sống với nhiều hứa hẹn tốt đẹp đang chào đón ở phía trước. Con người, đất trời, cỏ cây, sông núi và vạn vật có mặt trên cuộc đời này đều được thay đổi theo chu kỳ xuân hạ thu đông, và mùa nào cũng góp phần để xây dựng nên sự sống tốt đẹp. Tuy nhiên, đối với mùa xuân lại có ý nghĩa thâm sâu hơn, vì thế bất cứ ai cũng khao khát và mong đợi sự hiện hữu của mùa xuân về!

Khi đề cập đến mùa xuân là nói đến cái đẹp, sự mới mẻ và niềm tin yêu tràn đầy sức sống. Chính vì mùa xuân là biểu tượng cho điều tốt đẹp, niềm an lạc hạnh phúc, nên khi một ai đó biểu lộ sự buồn chán, sầu khổ thì người ta sẽ nói rằng: “Tôi thấy khuôn mặt của anh ấy không có mùa xuân.”

Câu nói thật rõ ràng, khi các tâm lý buồn tủi, lo lắng, sợ hãi và bất an biểu hiện thì chẳng bao giờ ta tiếp xúc được với các vẻ đẹp kỳ diệu của mùa xuân, cho dù ta vẫn có mặt trong thời điểm ấy. Ngược lại, khi tâm hồn trong sáng, an tịnh và hoan hỷ, lúc đó chúng ta mới thực sự sống trọn vẹn với mùa xuân miên viễn. Và sự thật là như thế, cho nên thi hào Nguyễn Du nói rằng:

Cảnh nào cảnh chẳng đeo sầu,

Người buồn cảnh có vui đâu bao giờ.

(Truyện Kiều)

Cỏ cây, sông núi xưa nay vẫn thế, hoa nở rồi hoa lại tàn, chúng diễn biến theo tiến trình sinh trụ dị diệt là lẽ tất yếu. Do đó, vui hay buồn đều tùy thuộc vào thái độ sống của chúng ta ngay trong mỗi phút giây hiện tại. Cùng với ý nghĩa này, Đức Thế Tôn dạy rằng:

Thành tựu năm pháp này, này các Tỳ-kheo, Tỳ-kheo ngay trong hiện tại sống an lạc, không có tổn não, không ưu não, không có nhiệt não; sau khi thân hoại mạng chung, được chờ đợi là cõi lành. Thế nào là năm? Ở đây, này các Tỳ-kheo, Tỳ-kheo có lòng tin, có lòng hổ thẹn, có lòng sợ hãi, tinh cần tinh tấn, có trí tuệ. Thành tựu năm pháp này, này các Tỳ-kheo, Tỳ-kheo ngay trong hiện tại sống an lạc, không có tổn não, không có ưu não, không có nhiệt não; sau khi thân hoại mạng chung, được chờ đợi là cõi lành.

(Kinh Tăng Chi Bộ, tr.307)

Nếu chúng ta có quyết tâm tìm hiểu và học hỏi đạo lý, có lòng tin với các bậc thiện tri thức, nương tựa Tam bảo và tin sâu nhân quả nghiệp báo, thì ta biết hổ thẹn khi làm điều sai trái và ăn năn sám hối với những hành động bất cần, lỗi lầm của mình. Ta biết thiết lập nếp sống có chánh niệm tỉnh thức, tinh cần làm các hạnh lành để vun bồi công đức, chuyển hóa phiền não khổ đau và đạt được trí tuệ viên mãn. Trong đời sống hiện tại, ta luôn luôn thanh thoi an lạc, sau khi xả bỏ báo thân này thì được sinh về các cảnh giới an lành tương xứng.

Thực chất, là con người phạm phũ thì bất cứ ai cũng có thể phạm phải những lỗi lầm, dù ít hay nhiều. Nhưng, nếu chúng ta biết ăn năn hối cải và làm mới thân tâm thì đời sống sẽ được thăng hoa tốt đẹp. Vì thế, mùa xuân không hẳn chỉ có mặt vào những ngày đầu năm, mà khi nào tâm hồn chúng ta yên tĩnh và trong sáng, thì đó chính là mùa xuân đích thực hiện hữu.

Thực tế cho thấy, có không ít người trong ngày Tết đến tâm tư vẫn còn mang nặng những nỗi niềm lo âu. Các yếu tố tiêu cực ấy trấn ngự và xâm chiếm cõi lòng, tạo nên sự vô cảm đối với những gì đang xảy ra trong hiện tại.

Từ chuyện gia đình chồng con cho đến đời sống kinh tế, họ gặp khá nhiều rối ren và trắc trở, mặc dù họ vẫn tiếp xúc với ngày xuân, nhưng tâm hồn thì lại trở trọi, khô cứng và thiếu vắng hương vị vui xuân. Có phải chăng mùa xuân chỉ hiện hữu với những ai giàu sang sung sướng, vợ đẹp con ngoan, còn những người nghèo khổ, bệnh tật thì không được thừa hưởng?

Thực ra, không hẳn là như thế. Có những gia đình đời sống kinh tế chật vật, túng thiếu nhưng họ vẫn đón xuân vui vẻ, chan hòa ấm cúng. Mặc dù hoàn cảnh khó khăn, nhưng họ chịu khó tìm hiểu và tiếp nhận những điều hay lẽ phải. Họ biết thân cận bạn tốt và học hỏi đạo lý với các bậc thiện tri thức.

Nhờ vậy, cách ứng xử với nhau trong gia đình trở nên thân thương hòa ái, lúc nào cũng có tiếng cười giòn giã, xóa tan đi bao nỗi vất vả lo toan, đem lại sự đầm ấm an vui và tràn đầy tình nghĩa.

Với những con người biết trân quý sự sống như thế, chẳng khác gì hành mai vẫn nở rộ vào những ngày cuối xuân. Bởi chúng ta chỉ cần có thái độ trong sáng và biết chấp nhận những gì đang có trong hiện tại, mà không cần phải thay đổi trạng thái hay hoàn cảnh như thế nào cả. Đây cũng chính là tinh thần thông dong tự tại mà thiền sư Mãn Giác đã nhắn gửi:

Mạc vị xuân tàn hoa lạc tận,
Đình tiền tạc dạ nhất chi mai
(Cáo tật thị chúng)

Một nhánh mai miên viễn chỉ biểu hiện khi tâm ta thực sự định tĩnh và trong sáng. Với người không biết nhìn lại chính mình và quán chiếu hiện thực thì rất dễ bị vướng kẹt vào hoàn cảnh, âm thanh và sắc tướng. Họ chỉ thấy sự thay đổi sinh diệt trên bề mặt hiện tượng mà không thấu rõ bản chất đích thực của mùa xuân và mai vàng đang hiện hữu.

Vạn vật xưa nay vẫn sinh khởi và hoại diệt, nhưng với cái nhìn thông thái của vị thiền sư thì vượt thoát mọi ý niệm còn mất, sinh và diệt. Vì thế, dù tiếp xúc với thời gian hay không gian nào chẳng nữa, thì vị thiền sư vẫn ung dung tự tại vì trong lòng đã có sẵn nhánh mai xuân bất tận!

Ở một khía cạnh khác, vào ngày đầu năm người Phật tử khắp nơi hân hoan đón mừng xuân Di Lạc. Họ cùng nhau đến chùa lễ Phật và cầu nguyện cho tự thân cũng như tất cả mọi người, sang năm mới thừa hưởng được một cuộc sống ấm no, an bình và thịnh vượng. Ngoài ý niệm đó, ngày vui xuân cũng là cơ hội để cho người Phật tử tiếp xúc và học theo hạnh nguyện của Đức Phật Di Lạc. Hình ảnh của Ngài Di Lạc là biểu tượng cho niềm hoan hỷ, vị tha. Buông xả những việc khó xả, dù người ta nói ra những lời lẽ nặng nề, sai sự thật hoặc vu oan thì tâm hồn Ngài vẫn an nhiên tự tại.

Hình ảnh năm em bé vây quanh trên thân thể Ngài là tượng trưng cho năm thứ dục lạc: sắc đẹp, tiếng hay, mùi thơm, vị ngon, xúc lạc và đối tượng của tâm ý ẩn tàng ở bên trong để điều động và sai khiến. Với những cám dỗ ấy, người không có chánh niệm tỉnh giác thì hoàn toàn chịu sự chi phối bởi tham dục, sân hận và si mê. Còn đối với các Ngài có trí tuệ sáng suốt, tình thương yêu rộng lớn nên tự do tự tại đi vào trong cuộc đời để giáo hóa độ sinh.

Thế nên, mỗi khi xuân về là dịp cho chúng ta thấy rõ hơn con đường cao đẹp mà mình đang đi, nhằm chuyển hóa tự thân trang điểm cho tâm hồn một nhánh mai tươi thắm, trên khuôn mặt biểu hiện niềm hỷ lạc an vui, thì đó chính là nội dung thâm sâu của những ngày mừng xuân Di Lạc.

Để mùa xuân luôn luôn có mặt bên ta, người học đạo cần phải nhìn lại chính mình, nhận diện rõ thân tâm và hoàn cảnh đương tại trong trạng thái yên tĩnh và sáng suốt. Với ý thức sáng tỏ ấy, chúng ta sẽ tiếp xúc và cảm nhận được các yếu tố đẹp đẽ đang có mặt xung quanh. Và như thế, tâm hồn ta không còn mang nặng nỗi niềm tuyệt vọng, cô đơn và lạnh lẽo nữa, bởi ánh sáng tỉnh thức của mùa xuân đang hiện hữu ở trong ta